

*Сошнікова К. В.,
аспірантка кафедри української філології та журналістики
Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка
<https://orcid.org/0000-0003-2556-5545>*

ДО ПРОБЛЕМИ ПРОЧИТАННЯ МІФОПОЕТИЧНОЇ СИМВОЛІКИ ОБРАЗІВ ДРАМИ-ФЕЄРІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ «ЛІСОВА ПІСНЯ»

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз, присвячений міфопоетичному прочитанню символіки образів драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня», а також вивчено музичні та числові символи у формуванні підтекстових смислів твору. Досліджено роль сопілки як центрального художнього символу, що втілює духовну єдність людини й природи та виступає маркером творчої свободи митця. Особливу увагу приділено семантиці матеріалів, із яких виготовлено інструмент: очерет інтерпретується як символ внутрішньої вразливості та метафізичного вибору, а верба – як втілення незнищенної життєвої сили та духовного воскресіння.

У роботі детально розкрито символіку числа вісім у взаємозв'язку з музичним поняттям октави, що відображає циклічність екзистенційних трансформацій героїв та їхній перехід на вищий онтологічний рівень. Проаналізовано обрядову функцію веснянки як чинника духовного пробудження персонажів. Крізь призму міфологічних метаморфоз (перетворення Лукаша на вовкулаку, а Мавки – на вербу) простежено динаміку звільнення духовного начала від деструктивного впливу буденності.

Осмислено взаємодію музичних, природних і числових символів як цілісної системи формування підтекстових значень у творі. Доведено, що міфопоетична символіка у драмі-феєрії «Лісова пісня» виконує функцію універсального художнього коду, через який розкривається ідея духовного становлення особистості та пріоритету внутрішньої гармонії над матеріальними цінностями.

У висновках доведено, що міфопоетична система образів та синергія музичних, природних і числових символів у «Лісовій пісні» Лесі Українки трансформують фольклорний сюжет у багатошаровий філософський підтекст про боротьбу творчого начала з буденністю.

Ключові слова: Леся Українка, «Лісова пісня», міфопоетика, символіка, сопілка, число вісім, веснянка, метаморфоза, духовна трансформація.

Постановка проблеми. У сучасному літературознавстві особливої актуальності набуває проблема прочитання міфопоетичної символіки художнього твору, оскільки саме через систему символічних образів, архетипів і підтекстових кодів автор моделює багаторівневу картину світу та репрезентує глибокі філософські смисли. Міфопоетичний підхід до аналізу літературного тексту дає змогу простежити взаємодію фольклорної традиції, народних вірувань і авторської художньої інтерпретації, що формує особливий семантичний простір твору. Особливо виразно така художня система виявляється у творчості Лесі Українки, де міфологічні образи та символи

виступають важливими носіями ідейно-філософського змісту. Одним із найпоказовіших творів у цьому контексті є драма-феєрія «Лісова пісня», у якій авторка створює складну міфопоетичну модель світу, побудовану на органічному поєднанні фольклорної символіки, музичних образів, числових кодів та екзистенційних мотивів духовного становлення особистості.

Аналіз попередніх досліджень. Питання міфопоетичної символіки драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки неодноразово привертало увагу дослідників. Окремі аспекти міфологізму та фольклорних джерел твору ґрунтовно розглянуто у працях Е. Боевої, О. Турган та П. Кузьменка. Значний внесок у дешифрування української міфологічної системи символів, що стала підґрунтям драми, здійснили О. Войтович і О. Кононенко, чий дослідження дають змогу простежити архаїчне коріння образів-персонажів. Етнографічний контекст і специфіку народних вірувань Полісся висвітлено у працях П. Пономарьова та Г. Маковій. Проте окремі аспекти міфопоетичних значень, зокрема музичних інструментів та семантики числових образів у структурі драми-феєрії, залишаються недостатньо дослідженими, що й зумовлює актуальність цієї розвідки.

Мета статті – здійснити міфопоетичне прочитання символіки образів драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня», з'ясувавши семантику музичних і числових образів та їхню роль у розкритті духовної трансформації персонажів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання дослідницьких завдань застосовано комплекс наукових методів, а саме: *структурно-семантичний* метод використаний для інтерпретації символічних елементів тексту; *порівняльний* – для зіставлення міфологічного підґрунтя та авторської інтерпретації художніх образів; *міфопоетичний та інтертекстуальний аналізи* – для виявлення зв'язків між літературним текстом та народною культурною традицією.

Наукова новизна дослідження полягає в комплексному аналізі взаємозв'язку між фольклорною символікою сопілки, міфопоетичними числовими кодами та процесами духовної трансформації персонажів у драмі-феєрії «Лісова пісня».

Виклад основного матеріалу. Фундамент майбутньої драми-феєрії закладався ще в ранньому дитинстві поетеси. Її любов до мальовничих краєвидів Волині та глибока зацікавленість місцевим фольклором почали формувати унікальну художню уяву митця ще з малих літ. Краса волинської природи не лише заворожувала юну Лесю, а й активно пробуджувала її уяву, перетворюючи реальні пейзажі на живий простір, населений міфічними істотами. Дослідник П. Пономарьов зазначає, що, проаналізувавши епістолярну спадщину Лесі Українки,

можна зробити висновок про великий науковий інтерес поетеси до фольклористики та її глибоку обізнаність із фольклорними матеріалами, опублікованими на той час. Водночас науковець наголошує, що *«у нас немає жодних матеріалів, які показували б, що Леся Українка спеціально збирала матеріали для свого твору, спеціально студіювала його. Твір був написаний в дуже короткий час, тому в основу його могли бути покладені тільки ті матеріали, які збереглися в пам'яті письменниці. Таким чином, досліджуючи фольклорні джерела «Лісової пісні» необхідно взяти до уваги всю масу фольклорного матеріалу, що його тим чи іншим шляхом могла знати Леся Українка»* [1, с. 84-85]. Отже, завдяки вродженій чутливості та художній інтуїції, образи народної демонології перероджувалися у свідомості Лесі Українки в цілісні художні типи, наповнені глибоким філософським змістом та підтекстом.

У традиційній українській культурі перехід від зими до весни знаменувався виконанням веснянок – одного з найдавніших жанрів календарно-обрядового фольклору. Це був своєрідний ритуал закликання весни, що супроводжувався магичними діями й танцями, які символізували початок нового хліборобського року. У світогляді українців ці пісні виконували важливу соціальну й сакральну функцію, адже були пов'язані з віруваннями про магичну силу слова і музики. Народ вірив у те, що усе, про що йшлося у текстах веснянок, мало збутися [2, с. 62]. Тож не випадково подібний мотив знаходимо і в драмі-феєрії Лесі Українки. Після першої розмови з Лукашем, Мавка просить його заграти знову, адже *«сопілка має крацу мову»* [3, с. 461]. Хлопець погоджується і починає грати мелодії веснянок. І саме ці звуки пробуджують в душі Мавки найглибші емоційні почуття (*«Лукаш грає веснянки. Мавка, слухаючи, мимоволі озивається тихесенько на голос мелодії № 8, і Лукаш їй приграє вдруге мелодію № 8. Снів і гра в унісон»*) [3, с. 461]. Слухаючи прекрасну мелодію сопілки, Мавка не може більше стримувати своїх почуттів, вона долучається до музики, підспівуючи юнакові. Така реакція на веснянку є цілком органічною, адже Мавка – дитя природи. Її внутрішній стан підпорядкований закономірним змінам пір року, тому навесні, коли пробуджується ліс і відроджується життя, вона особливо чутливо реагує на музику Лукаша.

Важливим елементом міфопоетичного мислення є також числова символіка. Як зазначають З. Мацюк, М. Фенко: *«Числа – символічні. Варто зауважити, що їх символічність багатопланова та складна, а також вона надзвичайно стійка: зафіксована й збережена у різних жанрах фольклору...»* [4, с. 72]. Показовим, на нашу думку, є те, що саме мелодія веснянки №8, стає для Мавки початком її духовного пробудження. Звертаючись до праці Хуана Едуардо Сірлота (*Cirlot J. E. A Dictionary of Symbols*), знаходимо пояснення, що цифра вісім пов'язана з двома квадратами або восьмикутниками. Вона є проміжною формою між квадратом (що втілює земний порядок) та колом (вічним порядком), а отже, виступає символом регенерації та відродження. Завдяки своїй формі це число асоціюється з двома переплетеними зміями кадуцеї (жезлі Гермеса), що в свою чергу символізують збалансування протилежних сил. Також, завдячуючи своїй формі, цифра вісім є символом вічного спірального руху небес [5, с. 234]. У контексті міфопоетичної структури «Лісової пісні», цифру вісім можна трактувати як взаємодію двох світів: світу природи (те, що вічне) та світу людей (світ матеріального, тлінного). Точкою їх

перетину є серце Мавки, яке береже прадавні цінності вічного лісу і водночас намагається осягнути суть людської природи. Таким чином, це дає нам підставу стверджувати, що восьма мелодія сопілки Лукаша стає своєрідною символічною точкою переходу Мавки від природного існування до людського виміру почуттів.

Символічне значення цифри вісім можна також пов'язати з музичним поняттям октави. У музичній системі восьмий звук гами водночас завершує попередній цикл і відкриває новий, повторюючи першу ноту на вищому рівні [6, с. 181]. Поняття октави корелює із метаморфозами духовного стану Мавки. Внутрішня еволюція головної героїні драми проходить крізь визначальні цикли екзистенційного перетворення: від початкового пробудження (у статусі лісової істоти), крізь етап трагічних випробувань та втрат (у ролі людини) і до фінального духовного переосмислення (у формі вічного духу). Зрештою, цей шлях приводить героїню до якісно нового рівня буття. Таким чином, символіка числа вісім набуває у творі значення екзистенційного переходу – точки диференціації між завершенням одного духовного етапу й початком іншого, вищого рівня існування, де душа, позбувшись тлінного, здобуває безсмертя.

На межі двох світів знаходиться і Лукаш. Спершу юнак постає перед нами як творча натура, оскільки він тонко відчуває красу природи, здатний передавати свої почуття через музику сопілки і знаходить духовний зв'язок із лісовим світом. Він намагається осягнути закони прадавнього лісу та жити в гармонії з його мешканцями, так само як і Мавка хоче зрозуміти людську природу. Обидва героя прагнуть віднайти баланс між цими протилежними світами. Проте згодом, під впливом постійних дорікань матері, Лукаш поступово віддаляється від світу природи, а з часом і зовсім відрікається від нього. Хлопець робить свій остаточний вибір, зраджуючи Мавці та одружуючись на Килині. Однак насправді він зраджує не лише свої почуття, а й самого себе, втрачаючи власне природне покликання. Такий вчинок не може лишитися безкарним, тому Лісовик перетворює Лукаша на вовкулаку. Підкорившись вимогам буденності, юнак вбив у собі митця і натомість перетворився на істоту, якою керують інстинкти. Згідно з міфологічними віруваннями українців, вовкулака – *«людина-вовк приречена на тривалі страждання, аж поки знову не стане людиною»* [2, с. 80]. Зчинивши таке магичне перетворення, Леся Українка символічно демонструє нам душу Лукаша, яка розривається між людським та звіриним. Незважаючи на те, що юнак отримав вовчу подобу, у нього лишається людська душа, що підкреслює його біль від усвідомлення власної помилки. *«Вовкулаці чуже все вовче. Він спокійний, часто скавучить, їсть тільки хліб; вовки заїдають його, тому він горнеться до людей, а ті не можуть зрозуміти його. За уявленнями українців та білорусів, вовкулака навіть не виє по-вовчому, а стогне і плаче, як людина»* [2, с. 80]. Так само і Лукаш залишається «чужим серед своїх», що у світі людей, що у світі природи. Як зазначає О. Кононенко, у міфології образ вовка часто виступає як символ голоду [7, с. 93]. У контексті міфопоетичного осмислення твору «Лісова пісня» можна припустити, що образ Лукаша-вовкулаки символізує його душевний голод і моральне зубожіння, які виникають унаслідок втрати ним духовного зв'язку з природою та зради власного покликання. Найсильнішим наслідком покарання стало те, що дивовижні звуки Лукашевої сопілки перетворилися на страшне вовче виття, що викликало в інших страх і навітьало тривогу.

Проте за іронією долі, саме ці моторошні звуки врятували його від вовчої подобі. Вони пробудили в серці Мавки почуття глибокого співчуття до коханого. Її любов виявляється сильнішою за образи і надає героїні сили вирватися із володінь «Того, що в скалі сидить». Таким чином Мавка рятує Лукаша не завдяки магії: сила людських почуттів – любові та прощення – виявляється могутнішою за будь-які чари.

В українському культурному просторі з прадавніх часів музичні інструменти були не лише засобом для розваги – кожен із них був унікальним об'єктом, який характеризувався особливим функціональним навантаженням та вагомим сакральним значенням. Пріоритетне значення в контексті української музичної етнографії належить сопілці, оскільки вона найбільш виразно втілює синкретизм практичного застосування та духовно-семантичного змісту («Без неї не си мали ні данець, ні хрестини, ні вечорниці, тріяляла вона і на храму чи при коляді, на толоці, при випасанні товару») [8, с. 81]. В. Денкович зазначає, що «сопілка – один з найбільш давніх народних музичних інструментів, що традиційно вважається символом самотнього музиканта-творця. Вона часто отожднюється з душею людини, природи, їхньою єдністю, з голосом самого мистецтва» [9, с. 186]. Концептуалізація сопілки як символічного елементу народної культури дає підстави для аргументування вибору Лесею Українкою саме цього інструменту як ключового атрибута головного героя драми-феєрії. Саме через специфіку звучання даного аерофона авторка змогла експлікувати органічну єдність людського голосу і з голосом природи. Особливість сопілки як духового інструмента полягає в тому, що вона здатна звучати тоді, коли порожня всередині. Для того щоб сопілка Лукаша «заспівала», він також має бути «порожнім», тобто вільним від земних турбот (побуту, думок про гроші, турбот про родину). Лише за такої умови герой може в повній мірі розкрити свій талант музиканта. Ця символічна деталь має перегук із іншими творами Лесі Українки, адже поетеса неодноразово натякала на те, що справжній митець має бути вільним та незалежним. Проте така поведінка Лукаш не зрозуміла для інших, герой не отримує схвалення від своїх найближчих людей, а тому його образ стає тотожним із образом самотнього музиканта-творця.

У збірці народознавчих оповідок Г. Маковій «Затоптаний цвіт» знаходимо таке образне порівняння: «А про беручку до роботи дівку казали «Дівка як сопівка» [8, с. 83]. Подібна характеристика є співвідносною із образом Килини у драмі-феєрії «Лісова пісня». Героїня постає перед нами жвавою та енергійною молодницею, здатною спритно виконувати будь-яку селянську роботу («...кидається на жито і жне, як вогнем палить, аж солома свище під серпом») [3, с. 497]. Вона повністю занурена в буденні клопоти, а тому націлена на господарську практичність, а не на розвиток власної духовності. Лесея Українка навмисне протиставляє образ Килини із образом Мавки, яка має абсолютно інший світогляд. Світ Мавки – поетичний, сповнений музикою та красою прадавнього лісу. Мавка, як представниця природного світу, відчуває внутрішню сутність людини через найтонші прояви її поведінки – голос, інтонацію, сміх («Мавка: Я не люблю її – вона лукава, як видра. Лукаш: Ти її ніяк не знаєш. Мавка: Ні, знаю! Я чула сміх її і голос»; «Ся жінка хижка, наче рись») [3, с. 500]. У фольклорі образ рисі уособлює в собі хитрого, меткого та розумного хижака [7, с. 172]. Порівнюючи Килину із риссю, авторка драми під-

креслює те, що жінка мала самостійно виживати у складних життєвих умовах та боротися за добробут своїх дітей і родини, а тому вона була змушена часто проявляти «хижість» свого характеру.

Символічного значення в тексті набуває не лише образ сопілки, окремим підтекстовим міфопоетичним елементом стає матеріал, із якого її було виготовлено. У розвідці Г. Маковій знаходимо, що калинова сопілка символізувала дівочу гідність та жіночу честь («На ній випилинчували дівці на послідніх її вечорницях. Би честь у подружжі не зрушила, би файних дівочок її Пан-Господь подарував, би дочекалася їх файно повинувати»); гра на липовій сопілці повинна була «відгоняти нявки (русалки)» та оберігати «товар» під час випасання; вербова сопілка «...мусила бути дводенцівочкою, би товар добре парувався, ягниці та телиці не трималися в яловині (безплідними)»; калинові та яворові інструменти сповіщали село про народження або ж смерть, а сопілкою з бузини «злих духів, що могли си злетіти за душкою, пужали» [8, с. 81]. Коли Лукаш і дядько Лев проходять повз берег озера, юнак навмисно зупиняється біля очеретяних заростей, аби врізати собі очерету для виготовлення чергової сопілки («Ну, скільки ж їх (сопілок)? – калинова, вербова та липова, – ото й усі. А треба ще й очеретяну собі зробити, – та лепсько грає!» [3, с. 453]). Мелодії 1, 2, 3 та 4, які пробудили Мавку від сну та здійснили на героїню глибокий психоемоційний вплив, Лукаш зіграв саме на очеретяній сопілці. У «Енциклопедичному словнику символів України» знаходимо, що в уяві українського народу очерет в загальному асоціюється із слабкістю, ламкістю та непостійністю [10, с. 94]. Провівши паралелі із міфопоетичним світом «Лісової пісні», можна помітити натяк авторки на внутрішню вразливість самого Лукаша. Слабкість та непостійність головного героя пояснюється через його творчу чутливу натуру, яка, у свою чергу, ламається під тиском гнітної буденності.

Також очерет є своєрідним рубежем між безпечним та необжитим простором. «Вважали, що ним заволодів диявол, хоч і насаджений він був Господом. Болотяною чортовою травою (очеретом) заросла дорога до пекла [10, с. 94]. У такому контексті очеретяна сопілка виступає не лише музичним інструментом, а й міфопоетичним символом складного життєвого вибору людини-митця: чи готовий він зберегти талант, дарований Богом, коли докола скільки спокус від диявола? Цей вибір для Лукаша стає фатальним: не зумівши втриматися на межі, він дозволяє буденному «пеклу» поглинути свій дар, що призводить до його фізичної та духовної руйнації.

Фінальну мелодію твору Лукаш грає на вербовій сопілці. Цей інструмент зробив його пасинок (син Килини) із сухого дерева, у яке перетворилася знесилена Мавка. Показовим є те, що тепер Лукаш грає на чужому інструменті, який потрапляє до нього із рук дитини. Через символічний образ маленького хлопчика, душа якого ще не зазнала впливу буденності й прагне пізнавати красу цього світу, можемо простежити один із головних мотивів драми-феєрії: мистецтво – вічне.

Вибір верби як матеріалу для останньої сопілки Лукаша не є випадковим етнографічним елементом. Ця деталь містить у собі глибокий міфопоетичний підтекст твору – виступає ключовим маркером духовної еволюції героя. В українському фольклорі верба є символом надзвичайної життєвої сили, бо має здатність розвиватися без коріння [2, с. 132]. Навіть позбавлений підтримки родини й відірваний від свого природного

духовного коріння, Лукаш усе ж певний час зберігає здатність творити, а його музика продовжує проявлятися як внутрішній голос мистецтва. Окрім того, це верба здатна витримати будь-яку бурю, адже її гілки завдяки своїй гнучкості залишаються цілими [2, с. 132]. Якщо на початку драми-феєрії гра на очереційній сопілці символізує внутрішню незрілість і ламкість Лукаша, то вербова сопілка стає інструментом-символом метафізичного воскресіння митця. Утрапивши все земне (дім, родину, із рештою, життя), Лукаш нарешті приймає своє покликання і сприймає талант як дар.

Саме верба стає останнім фізичним втіленням Мавки на землі. Перетворення Мавки в суху вербу також має міфопоетичний підтекст. Його слід розглядати крізь призму двох рівнів буття героїні: людського та природного. У першому випадку слід зазначити, що у фольклорних мотивах верба виступає символом «печалі самотності та бідної дівчини» [2, с. 132]. Переступивши дозволену межу між двома світами, Мавка пізнає земні страждання, спричинені людською жорстокістю та зрадою коханого. Проте, пізнавши ці нові почуття, героїня переживає акт глибокого сакрального перевтілення та повертає собі первинну чистоту, але вже на вищому рівні свідомості. Така трансформація корелює з магичною функцією дерева в українській міфопоетичній: «саме вербу здавна українці використовують, аби зняти із себе порчу, зцілитися, позбутися хвороби, очиститися. Верба, як і вода, є символом здоров'я, життєвої сили» [11, с. 163].

Показово, що верба є лише перехідним етапом: коли Перелесник спалює дерево, Мавка остаточно позбувається матеріальної оболонки. Це знаменує її перехід у статус чистого духу, який уже не має фізичного втілення, але стає вічною сутністю – безсмертним голосом мистецтва, що звучить у фінальній вербовій сопілці.

Висновок. У драмі-феєрії «Лісова пісня» міфопоетичні образи виступають не лише як естетичний елемент художнього світу, а й виконують роль символічного підтекстового коду твору. Через систему символів авторка демонструє складний процес духовного становлення людини, її боротьбу між природним покликанням і вимогами буденного життя. Саме завдяки аналізу міфопоетичної системи образів – зокрема образу сопілки як носія духовного начала, семантики матеріалів її виготовлення, ролі веснянки як чинника духовного пробудження, а також числової символіки, пов'язаної з образом вісімки й музичним поняттям октави – вдалося розкрити механізми формування підтекстових значень у творі. Таким чином, у художньому контексті драми-феєрії «Лісова пісня» підтекст постає як імпліцитний рівень смислотворення, у якому зосереджено глибинні ідейно-філософські настанови твору.

Перспективним напрямом подальших наукових розвідок є поглиблене вивчення міфопоетичної символіки драми-феєрії «Лісова пісня» у контексті теорії синтезу мистецтв, що передбачає комплексний аналіз взаємодії різних художніх систем у межах одного тексту. Подальші дослідження у площині синтезу мистецтв дозволять не лише розширити інтерпретаційні можливості твору, а й поглибити розуміння механізмів формування підтексту як інтегративної категорії художнього мислення.

Література:

1. Пономарьов П. Фольклорні джерела «Лісової пісні» Лесі Українки. *Лесіана: науковий збірник* / упоряд. О. Бабишкін. Київ : Державне видавництво художньої літератури, 1962. С. 81–104.

2. Войтович В. Українська міфологія. Київ: Либідь, 2002. 664 с.
3. Українка Леся. Лісова пісня / передм. М. Г. Жулинського. Харків : Фоліо, 2024. 636 с.
4. Мацюк З., Фенко М. Символічно-сакральна мотивація семантики числа у фразеології Західного Полісся. *Волинь-Житомирщина*. 2010. № 21. С. 70–78.
5. Cirlot J. E. A Dictionary of Symbols. London : Routledge, 2001. 412 p. DOI: 10.4324/9780203130267
6. Карпенко В. Словник музичних термінів. Київ : Музична Україна, 2010. 311 с.
7. Кононенко О. Українська міфологія. Тваринна та рослинна символіка. Харків : Фоліо, 2023. 446 с.
8. Маковій Г. Затоптаний цвіт. Народознавчі оповідки. Київ : Укр. письменник, 1993. 205 с.
9. Денкович В. Репрезентації та символізм народних музичних інструментів у сучасній українській національній культурі. *Молодий вчений*. 2018. № 10 (62). С. 182–185.
10. Енциклопедичний словник символів культури України / за заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, В. В. Куйбіди. 5-е вид. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гавришенко В. М., 2015. 912 с.
11. Янковська Ж. О. Рослинна символіка в українському фольклорі: полісемантичність символу верби. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2014. Вип. 1. С. 161–165.
12. Боєва Е. Символіка рослинної номінації у драмі-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». *Філологічні семінари*. 2011. Вип. 14. С. 132–138.
13. Турган О. Міфопоетична семантика зооморфних образів у художній системі Лесі Українки. *Слово і Час*. 2005. № 8. С. 9–15.
14. Кузьменко П. Б. Міфопоетика «Лісової пісні» Лесі Українки та «Дзвіноблакитне» П. Г. Тичини (спроба компаративного зіставлення). *Наукові записки НАУКМА*. 2004. Т. 34. С. 36–41.

Soshnikova K. The Subtextual Nature of Mythopoetic Symbolism in the Key Images of the Fairy Drama «The Forest Song»

Summary. The article provides a comprehensive analysis dedicated to the mythopoetic interpretation of the imagery symbolism in Lesya Ukrainka's fairy drama «The Forest Song» and explores the role of musical and numerical symbols in forming the work's subtextual meanings. The study examines the flute (*sopilka*) as a central artistic symbol that embodies the spiritual unity between humanity and nature, serving as a marker of artistic freedom. Particular attention is paid to the semantics of the materials used to craft the instrument: the reed is interpreted as a symbol of inner vulnerability and metaphysical choice, while the willow represents indestructible life force and spiritual resurrection.

The research details the symbolism of the number eight in connection with the musical concept of the octave, reflecting the cyclical nature of the characters' existential transformations and their transition to a higher ontological level. The ritual function of the *vesnianka* (spring song) is analyzed as a catalyst for the characters' spiritual awakening. Through the lens of mythological metamorphoses (Lukash's transformation into a werewolf and Mavka's into a willow), the dynamics of liberating the spiritual essence from the destructive influence of mundane reality are traced.

The interaction of musical, natural, and numerical symbols is conceptualized as a holistic system for generating subtextual meanings. It is argued that mythopoetic symbolism in *The Forest Song* functions as a universal artistic code, revealing the idea of personal spiritual development and the priority of inner harmony over material values.

The findings prove that the mythopoetic system of images and the synergy of musical, natural, and numerical symbols

in Lesia Ukrainka's *The Forest Song* transform the folkloric plot into a multilayered philosophical subtext concerning the struggle of the creative spirit against the banality of everyday life.

Key words: Lesia Ukrainka, «The Forest Song», mythopoetics, symbolism, flute (sopilka), number eight, spring song (vesnianka), metamorphosis, spiritual transformation.

Дата першого надходження статті до
видання: 23.04.2026

Дата прийняття статті до друку після
рецензування: 14.05.2026

Дата публікації (оприлюднення)
статті: 26.05.2026